

# БАБХ разработва стратегия за опазване на овощните градини срещу вредителя черна златка

Автор(и): Растителна защита  
Дата: 27.11.2024 Брой: 11/2024



Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) предприема действия по отношение на нарастващата популация на черната златка (*Capnodis tenebrionis*)\*, установена през 2024 година. Проблемът беше констатиран още през активния вегетационен сезон, като за своевременното установяване на актуалното състояние на овощните градини в страната, БАБХ изпрати писма до Областните дирекции по безопасност на храните.

Проблемът с черната златка не е ограничен само до България. Вредителят се наблюдава и в други европейски държави, като тенденцията за увеличаване на популацията е обща за региона. Това подчертава необходимостта от своевременни мерки за контрол и ограничаване на разпространението му.

През 2024 г. постепенно се наблюдава увеличаване на популационната плътност на черната златка.

Причините за това са комплексни и включват:

- Проблеми в прилаганата агротехника- липса на устойчиви подложки; поддържане на почвената повърхност постоянно затревена и липсата на гравитачно напояване; използване на посадъчен материал от сертифицирани разсадници;
- Климатични промени- затоплянето на климата влияе пряко върху развитието на насекомото-висока преживяемост и кратко време за развитие на зимуващите ларви, удължаване на периода на разпространение на възрастните, а от там по-висока плодовитост и размножаване на популацията в големи размери.
- Липса на разработени ефективни инструменти за наблюдение на неприятеля- няма феромонови уловки, цветни лепливи капани, сензорни и дигитални методи.
- Ограничен кръг разрешени активни вещества на препарати за растителна защита (ПРЗ) на Европейско ниво свързано с намаляване употребата на пестицидите и Зелената сделка и липса на ефективни алтернативни средства за контрол.

Профилактиката и прилагането на агротехнически мерки на високо ниво остават основата на ефективния контрол на вредителя. Съгласно Закона за защита на растенията, опазването на растенията и растителните продукти се осъществява чрез общите принципи на интегрирано управление на вредителите. Всички лица са длъжни да поддържат в добро здравно състояние растенията и растителните продукти, които притежават, отглеждат, произвеждат или съхраняват.

За контрола на черната златка се предприемат мерки още с повишаването на температурата през пролетта. Продукти за растителна защита с различен механизъм на действие, включително с микроорганизми, се прилагат срещу възрастните индивиди. За ларвите се използват биоагенти, като ентомопатогенни нематоди и ПРЗ с микроорганизми.

**БАБХ е предприела всички необходими стъпки за разрешаване на използването на биоагенти и ПРЗ, както и за разработване на стратегия за контрол на черната златка. Сформирани са две**

работни групи – една за разрешаване на употребата на биоагенти срещу ларвите на черната златка, и друга за изготвяне на национална стратегия за контрол на вредителя.

Призоваваме земеделските производители да използват само посадъчен материал с доказан произход от сертифицирани разсадници, с оглед предотвратяване на разпространението на неприятеля и опазване на здравето на овощните насаждения.

---

**\*Черната златка (*Carpodis tenebrionis*) е опасен неприятел по костилковите овощни видове у нас още от 40-те и 50-те години на миналия век. Разпространен е в разсадниците и младите овощни градини. Напада кайсията, сливата, прасковата, черешата, вишната, зарзалата, маслодайната роза, крушата, дюлята и глога.**

*Неприятелят развива едно поколение за две години. Възрастните индивиди се хранят с дръжките на листата, пъпките и кората на дърветата. Основната повреда нанасят ларвите, навлизат в корените и издълбават ходове в главния корен. Вследствие на повредата дърветата отслабват, изсъхват и загиват. Присъствието на неприятеля може да се установи при откриване на листа с прегризани дръжки под короната на дърветата. При силно нападение през лятото листата опадат.*

снимка: Ріхабау

Източник БАБХ